Singula capita hisce in foliis finiuntur: इति संज्ञाप्रकरणं f. 6[b] = B. f. 82[b]; इति परिभाषाप्रकरणं f. 8[a] = f. 84[b]; इत्यच्संधिः f. 19[a] = f. 97[b]; इति हल्संधिः f. 23[a] = f. 103[a]; इति विसर्गसंधिः f. 24[a] = f. 105[a]; इति स्वादिसंधिः f. 26[a] = f. 108[b]; इत्यदंताः f. 41[b]; इत्यादंताः f. 41[b]; इति इदंताः f. 45[b]; इति ईदंताः f. 47[a]; इत्युदंताः f. 47[b]; इत्यूदंताः f. 48[b]; इत्यृदंताः f. 49[a]; इत्योदंताः f. 49[a]; इत्यैदंताः f. 49[b]; इत्यजंताः पुंलिंगाः f. 49[b]; इत्यजंताः स्त्रीलिंगाः f. 52[b]; इत्यजंता नपुंसकलिंगाः f. 55[a]; इति हलंताः पुंलिंगाः f. 71[b]; इति हलंताः स्त्रीलिंगाः f. 72[a]; इति हलंता नपुंसकलिंगाः f. 73[a]; इत्यव्ययानि f. 76[b]; इति स्त्रीप्रत्ययाः f. 88[b]; इति प्रथमा f. 90[b]; इति द्वितीया f. 100[b]; इति तृतीया f. 102[a]; इति चतुर्थी f. 103[b]; इति पंचमी f. 105[a]; इति षष्ठी f. 106[b]; इति सप्तमी f. 107[a]; इत्यव्ययीभावः f. 110[a]; इति तत्पुरुषः f. 124[b]; इति बहुव्रीहिः f. 132[a]; इति द्वंद्वः f. 134[a]; इत्येकशेषः f. 135[a]; इति सर्वसमासशेषः f. 135[a]; इति सकलसमाससाधारणाः समासांताः f. 135[b]; इत्यलुक्समासः f. 136[b]; इति समासाश्रयविधयः f. 140[a]; इत्यपत्यादिविकारांतार्थाः साधारणाः प्रत्ययाः f. 141[b]; इत्यपत्याधिकारः f. 146[a]; अथ चातुरर्थिकाः f. 149[a]; इति चातुरर्थिकाः f. 149[b]; इति शैषिकाः प्रत्ययाः समाप्ताः f. 158[a]; प्राग्दीव्यतीयाः समाप्ताः f. 160[a]; ठक्कोऽवधिः समाप्तः f. 162[a]; इति प्राग्धितीयाः f. 164[a]; समाप्ताश्चातुरर्थिकाः। अथ पांचमिकाः ibid.; छयतोः पूर्णोऽवधिः f. 166[a]; आर्हीयाणां ठगादीनां द्वादशानां गतोऽवधिः f. 171[a]; ठञः पूर्णोऽवधिः f. 172[a]; नञ्स्नञोरधिकारः समाप्तः f. 174[b]; इति मत्वर्थीयाः f. 186[b]; इति प्राग्दिशीयानां पूर्णोऽवधिः f. 187[b]; इति प्रागिवीयानां पूर्णोऽवधिः f. 193[a]; इति तद्धितप्रक्रिया f. 198[a]; इति द्विरुक्तप्रक्रिया f. 203[a].

In conficiendo hoc libro, Bhaṭṭojis id egisse videtur, ut compendiosam grammaticam suam docentium usui adaptaret. Quare additamenta amplissima adjiciuntur, difficiliora explicantur, exempla sive ex antiquioribus grammaticis sive poetis clarissimis petita afferuntur, argumenta aliarum scholarum refelluntur. Inprimis, quae orientalis quidam grammaticus ejusque nepos commentator protulerunt, refutantur[1]. Post majorem auctoris librum, Ṣabdakaustubham, hunc commentarium scriptum esse, eo probatur, quod Bhaṭṭojis lectores saepissime ad eum relegat. Praeter notissimos scholae Páṇiníyae principes, in hac parte grammatici, lexicographi, libri scholastici hi laudantur: Anunyásakáraḥ 112[b]; Amara; Arváchínás (recentiores grammatici oppositi antiquioribus) 172[a]. 202[b]; Ujjvaladatta; Kalápánusáriṇaḥ (sectatores scholae Kálápicae) 14[b]; Kátantra; Kátantraparisishṭa v. Śrípati; Kulachandra (in libro Durgavákyaprabodha) 107[a]; Kaumárás 41[b]. 80[a]; Kshírasvámin; Gaṇaratnakára sive Gaṇaratnamahodadhikára 34[b]. 85[b]; Chandrakosha (समज्या परिपत्पर्षद्) 184[b]; Chándrasútra 104[b]; Chándráḥ 151[a]; Jayamangalá (Bhaṭṭikávyae commentarius) 131[b]; Jayáditya (gram.) 113[a]. 201[b]; Trikáṇḍaṣesha; Trilochanadása (in libro Panjiká dicto) 129[b]; Daṣapádí 64[b]; Durghaṭa 202[a]; Durghaṭavṛittikṛit 131[b]. 191[a]; kaschid Durghaṭavṛittikáraḥ 187[a]; Dhananjayanighaṇṭu 41[b]; Nyása, sive Nyásakára frequentissime; Panchapádí (de suffixis uṇádicis) 64[b]; Padamanjarí v. Haradatta; Páṇiníyamatadarpaṇa (ṣlokis compositum) 130[b]. 136[a 2]; Páráyaṇikáḥ 24[a]; Purushottama 54[a]; Prasádakṛit i. e. Viṭṭhala Áchárya 47[a]. 51[a]. 60[b]; Pránch (orientalis grammaticus, de quo supra dixi)[3]; Prátiṣákhya 4[b]; Prátiṣákhyabháshya 9[a]; Bhaṭṭáḥ sive Bhaṭṭapádás 173[b]. 174[a]. (quo nomine Bhaṭṭojis magistrum significari puto); Bhaṭṭi (Bhaṭṭikávya); Bhágavṛittikára 187[a]; Mádhava frequentissime; Mediníkosha; Yádavakosha 48[a]; Yáska; Rakshita 108[a]. 124[b]; Rabhasakosha 15[b]. 124[a]; Rúpamálá 54[b]; Vardhamána 106[a]. 123[a]; Váchaspati 86[b]; Vámana; Vichárachintámaṇi (grammatica) 47[a]. 60[a]. 119[a]; Viṣvarúpa; Vedabháshyakárás (quo nomine Sáyaṇa intelligitur); Vyághrabhúti (kárikā) 4[a]; Ṣabdakaustubha, frequenter[4]; Ṣákaṭáyana 74[a 5]; Ṣákalya 5[a 6]; Ṣáṣvata 124[a]; Śrídhara 17[a]; Śrípati (Kátantraparisishṭae auctor) 48[a]. 54[a]; Síradeva (gr.) 14[b]; Sudhákara 98[b]; Haradatta, Padamanjarís auctor; Hari (cujus grammatica philosophica saepissime laudatur)[7]; Hemachandrae lexicon 35[b].

---

[1] Fol. 50[b]. यत्तु प्राचा औदिति सूत्रे घिनदीसंज्ञावर्जिताभ्यामिति व्याख्यातं नासावक्षरार्थः किंतु पूर्वोत्तरसूत्रद्वयबललभ्यः। एवं च इदुद्भ्यामिति सूत्रानुपन्यसनं प्राचः प्रामादिकमेव ॥ Fol. 71[a]. यत्तु प्राचोक्तमुङावितावितिं यच्च तत्पौत्रेण व्याख्यातं उकार उगित्कार्यार्थं इति तदसंगतमिति भावः ॥ eodemque modo sexcenties.

[2] अर्थं परपदस्येह श्वःशब्दः कालवाच्यपि ।
अभिभवति स्वभावेन तेनेमौ मंगलार्थकौ ॥ svovasíyas.

[3] Cf. Práchínaprakriyá 119[a].

[4] दूषणोद्धारस्तु शब्दकौस्तुभे स्पष्टीकृतोऽस्माभिः। 7[a]; इति प्रपंचितं शब्दकौस्तुभेऽस्माभिः। 23[b]; येन विधिरिति सूत्रे शब्दकौस्तुभेऽस्य प्रत्याख्यातत्वात्। 24[b]. etc.

[5] आर्यहलमिति बलात्कारे। शाकटायनस्तु आर्येति प्रतिबंधे हलमिति प्रतिषेधविवादयोरित्याह ॥

[6] अप्राकृतस्तु यः स्वारः स्वरितोदात्तपूर्वगः।
उदादायाद्ध्मस्याथ शिष्टं निघ्नंति पूर्वगं ॥

[7] Fol. 26[b]. उपायाः शिक्षमाणानां बालानामुपलालनाः।
असत्ये वर्त्मनि स्थित्वा ततः सत्यं समीहते ॥
Fol. 62[a]. संबंधिशब्दः सापेक्षो नित्यं सर्वैः समस्यते।
वाक्यवत्सा व्यपेक्षा हि वृत्तावपि न हीयते ॥
Fol. 93[b]. प्रधानेतरयोर्यत्र द्रव्यस्य क्रिययोः पृथक्।
शक्तिर्गुणाश्रया तत्र प्रधानमनुरुध्यते ॥